

Bruselj, 6. december 2023
(OR. en)

16388/23

AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Razmere na trgu, zlasti zaradi invazije v Ukrajini
– informacije Komisije in držav članic
– izmenjava mnenj

V okviru priprav na zasedanje Sveta (kmetijstvo in ribištvo) 10. in 11. decembra 2023 vam v prilogi pošiljamo referenčni dokument, ki vključuje povzetek pisnih prispevkov držav članic o navedeni zadevi in vprašanje, ki ga predlaga predsedstvo za usmerjanje razprave.

1. Ob koncu leta 2023 je več držav članic v svojih pisnih prispevkih¹ poročalo, da so razmere na kmetijskih trgih Unije še vedno težke. Kljub določenemu znižanju stroškov pomembnih vložkov v primerjavi s prejšnjim letom so stroški energije, gnojil in krme še vedno visoki, zaradi česar je več sektorjev pod pritiskom, saj se zvišanje stroškov komajda odraža v cenah, plačanih kmetom in kmeticam. Stopnje dobička iz kmetijstva ter prihodki kmetov in kmetic so zaradi številnih dejavnikov, vključno z razmerami v Ukrajini, upočasnitev svetovne gospodarske rasti in nedavnimi geopolitičnimi dogodki na Bližnjem vzhodu, skupaj z neugodnimi vremenskimi in podnebnimi razmerami, boleznimi živali in sanitarnimi težavami, na splošno nizki. Nekatere države članice so celo poročale, da je bila proizvodnja, zlasti živinoreja, v nekaterih primerih opuščena. Iz tega izhaja, da je pomoč iz SKP še vedno ključnega pomena za ohranjanje prehranske varnosti v Uniji.
2. To je še posebno pomembno za poljščine, pri katerih so bili stroški vložkov, pridobljenih vnaprej, precej visoki, medtem ko so se cene, plačane kmetom in kmeticam, v letu 2023 iz več razlogov znatno znižale, kot poročajo številne države članice. Več držav članic je poročalo tudi o zmanjšanju pridelkov, zlasti zaradi ekstremnih vremenskih razmer, in povečani konkurenci uvoza iz tretjih držav. Nekatere države članice so poročale o stalnih težavah zaradi velikega pritoka pošiljk iz Ukrajine in pomanjkanja zadostnih skladiščnih zmogljivosti. Zdi se, da je to v nekaterih primerih vplivalo tudi na ustaljene trgovinske tokove znotraj EU. Med razpravo v POK je več držav članic ponovno pozvalo k odpravi enostranskih prepovedi ukrajinskega izvoza.
3. Pozitivno je, da so številne države članice poročale o enakomernem rahlem zvišanju cen mleka in mlečnih izdelkov, ki pa so še vedno ostale pod lanskoletno ravno. Nekatere druge države članice so opozorile, da so morali njihovi proizvajalci v istem obdobju svoje mleko prodajati po cenah, nižjih od stroškov.

---

¹ 16122/23.

4. Več držav članic je dejansko poročalo, da so tudi stopnje dobička iz drugih proizvodov iz živinoreje pod pritiskom, ne le zato, ker so stroški krme še vedno visoki, temveč tudi zaradi izbruhov bolezni živali v nekaterih delih Unije, in sicer afriške prašičje kuge, aviarne influence in bolezni modrikastega jezika.
5. Več držav članic je poročalo, da so na trge sadja, zelenjave in drugih posebnih kultur poleg visokih stroškov energije in predelave znatno vplivale neugodne vremenske razmere, kar je zmanjšalo donosnost njihove proizvodnje. Države članice so poročale tudi o znatnem zmanjšanju porabe vina in ekoloških proizvodov, med drugim zaradi upočasnitve gospodarske rasti in inflacije, kar je povzročilo, da so se potrošniki preusmerili v nakup svežih živil in drugih živil visoke vrednosti.
6. Številne države članice so poročale tudi, da je hitro zvišanje obrestnih mer povzročilo dodatno breme za kmetijstvo, zlasti za kmetije, ki so izvedle vlaganja in hitro rastejo. Če bi obrestne mere dolgo časa ostale visoke, bi lahko zamudili priložnosti za razvoj kmetijstva.
7. Glede na navedene informacije se zdi primerno organizirati politično razpravo, osredotočeno na glavne dejavnike, ki vplivajo na stopnje dobička iz kmetijstva v EU in njegovo donosnost ter na prihodke evropskih kmetov in kmetic. Takšna izmenjava mnenj bi bila lahko v povezavi z razpravo o prvem letu izvajanja strateških načrtov SKP koristna za pravočasno in učinkovito obravnavanje navedenih težav in izzivov v okviru SKP.
8. Predsedstvo v zvezi s tem poziva delegacije, naj med ministrsko razpravo obravnavajo naslednje vprašanje:

„Kateri so ob upoštevanju trenutnih mednarodnih razmer in makroekonomskih napovedi glavni dejavniki, ki so jih države članice opredelile kot dejavnike, ki bi lahko kratkoročno ali srednjeročno pomembno vplivali na kmetijske trge ter na stopnje dobička iz evropskega kmetijstva in njegovo donosnost?“